

קיצור. יבאר דמזווה תקון החצר והבית ונר החנוכה תקון הרה"ר, טורי דפרודא, מ"ע הבירור בדרך קירוב ומל"ת בדרך דחי', גזירת המן היתה על גופות ישראל והנס בא מלמעלה מהטבע בטבע שלא ע"י פעולת ישראל במלחמה, וגזירת היונים היתה על נשמות ישראל להשכיחם תורת הוי' וחוקיו, והנס הי' ע"י מלחמה והחנוכה היא בנרות להורות לדורות למס"נ להאיר את הרה"ר, מקום הכופרים על ידי אור תורה ונר מצוה.

בס"ד, ש"פ ויגש, תש"ד

ויגש אליו יהודה, ואי' בילקוט אין ויגש אלא לשלום שנא' ויגש דוד את העם וישאל להם לשלום, וצ"ל והלא הגשת יהודה ליוסף היתה בשביל לטעון עמו ותבע ממנו כמה תביעות, וכמו שפרש"י ז"ל ע"פ ואל יחר אפך וגו' מכאן אתה למד שדבר אליו קשות וא"כ מהו"ע השלום כאן דאין ויגש אלא לשלום, אמנם ממוצא דבר אנו יודעים דגם בשלום צ"ל דבור הקשה, ועוד יותר דיש דבור קשה שהוא דוקא מביא לידי שלום.

ולהבין כ"ז ילהק"ת משנת"ל דיניקת החיצונים יכולה להיות בשתי אופנים מריבוי הצמצומים ומהמקיף שלמעלה מהשתל, והאדם להיותו הבריאה התיכונית שכלול מעליונים ותחתונים וכתוב כי יעקב חבל נחלתו שלפי אופן עבודתו למטה הנה הוא ממשיך הגילויים בכל העולמות לכן הנה בי אופני יניקת החיצונים תלויים בעבודת האדם דכאשר האדם משפיל עצמו בתאוות גשמיות ה"ה גורם כביכול השפלת אור אלקי שעי"ז נעשה תוספות יניקה בקליפות וסט"א שיונקות לא רק מהוהמא שבין שיערה לשערה מה שהוקצב להן בתחלת בריאותן אלא שיונקות מגופי השערות ומגבי' מקום עמידתן לעומת כמו שהי' בתחלת הבריאה מקום מגורם תחת כל העולמות להיות מלבישים את העולמות וע"י הגאווה וגסות הרוח מוסיפים כח בקליפות וסט"א שהם מחציפים כלפי שמיא לקבל יניקה מהמקיף העליון שלמעלה מסדר השתל'.

יא.

וביאור הענין הוא דהנה כתיב (ירמי' ב', כ"ז) כי פנו אלי עורף ולא פנים ובעת רעתם יאמרו קומה והרשיעני, פי' גם בעת שפונים אלי הנה הם פונים אלי בעורף, שעבודתם בתורה ובקיום המצות ועבודת התפלה היא רק בעורף היינו בחיצוניות ואחוריים בלבד ולא פנים שאינם בפנימי' כמו שצ"ל באמת והיינו דהגם שעוסקים בעבודה האלקי' בתומ"צ וגם בעבודת התפלה אבל כ"ז אינה עבודה פנימי' כ"א באחוריים וחיצוניות בלבד ולהיות כן הרי בהכרח שעבודה קלושה כזו אי אפשר שתביא איזה תועלת

בידיעת התורה ובפרט בענין עבודה שבלב שאינו עושה שום רושם בהנהגה דכל היום, וזהו ובעת רעתם דכאשר רואים שהרע לא זו ממקומו דבאמת הרי המאור שבתורה צריך לפעול חיבת התורה להתענג עלי' וחיות בקיום מצות מעשיות ובפרט העבודה שבלב צריכה לפעול זיכוך מדותיו ואשר רושם התפלה יהי' ניכר בהנהגתו במדות טובות וביראת שמים כל היום וכשרואים שאינו כן דזהו ובעת רעתם שהרע שלהם לא ניוזו ממקומו או הנה הם אומרים קומה והושיעני דתולים האשם בהעדר השפעה מן השמים ואינם תולים החסרון בעצמם כמ"ש (ישעי' כ"ט, י"ג) בפיו ובשפתיו כבדוני ולבו רחק ממני ותהי יראתם אותי מצות אנשים מלומדה, והענין הוא דהנה יש אלו העוסקים בתורה במסירה ונתינה ומטריחים ומייגעים בה שכלם להבין את אשר הם לומדים ומוסיפים לחדש חדושי תורה בסברות מסברות שונות ונהנים ומתענגים הן על הלימוד והן על החדושים ויש גם העוסקים בעבודה שבלב להאריך בתפלתם במתינות אבל כ"ז הוא רק מה שבפיו ובשפתיו כבדוני, והיינו דכ"ז הוא עבודה חיצונית בלבד אבל ולבו היינו פנימי' הלב רחק ממני, ועם היות דגם עבודה כזו היינו בחיצוני' הלב מוספת יראת שמים הנה באמת הרי יראה זו אינה אלא מצות אנשים מלומדה שהיא על צד ההרגל וכללות העבודה היא בקרירות ואין בזה שום פנימי' שהי' לו רצון פנימי לקיים רצון הבורא ב"ה כ"א הוא בחיצוני' דזהו עורף ולא פנים ואיתא בספרים דפרעה אותיות הערף שמקבל מעורף דאריך שהיא מדרי' גבוה ביותר מה שאין ביכולת הקליפות להגיע לשם בכח עצמן כ"א ע"י פגימת החטאים ועוונות בכלל וע"י חטא גסות הרוח וגאווה מחדושי תורה והעבודה בחיצוני' וקרירות דזה נותן כח בקליפות וסט"א לקבל מהמקיף העליון, דהנה זה מה שהקליפות וסט"א יונקות מן המקיף יכול להיות על ב' אופנים, הא' כשעוסק בתורה ע"מ לקנתר כמו עמלק היודע את רבזו ומכוון למרוד בו והיינו שכל ענין כוונתו בלימוד התורה הוא כדי למרוד בנותן התורה ולבוות ענין המצות כמו הכופרים והאפיקורסים בעלי הדיעה בחכמה ומדע שעסקו בתורה בכוונה למצא את סם המות כמאמר זכה נעשית לו סם חיים לא זכה נעשית לו סם המות דכאשר לומד בתורה בטהרה שיודע שהתו' היא חכמתו ורצונו ית' ולימוד התורה פועל ישועות בנפשו בקיום המצות וזהו זכה נעשה לו סם חיים, אבל כאשר לימודו בתורה הוא לקנתר או נעשה לו סם המות והיינו דלבד זאת מה שלימוד התורה אינו מביא לו תועלת בידיעת המצות דבאמת הרי עיקר ענין התו' הוא בשביל מעשה המצות כמארו"ל גדול תלמוד שמביא לידי מעשה ולכן הרי לימוד ההלכות הוא עיקר בלימוד התורה וסדר קבוע ללמוד בכ"י שו"ע או"ח בההלכות הנצרכות בתפלה ובברכת הנהנין להיות בקי בהן הנה לבד זאת הרי ענין ידיעת התורה צריך להוסיף חיות בקיום המצות דכ"ז הוא כאשר לומד את התורה בטהרת האמונה בנותן התורה ואז הנה זכה אשר אור התורה מזכך את מדותיו ונעשית לו סם חיים אבל כאשר לומד תורה לקנתר וללעוג על ענין

ו א י ת א ב ס פ ר י מ : לית להאריו"ל ר"ם וישב. שם ר"ם שמות. ובכ"מ.
ראה תו"א שמות נח, ד.

ז כ ה נ ע ש י ת : יומא עב, ב. — להעיר מקונטרס עה"ח פ"ב.

ג ד ו ל ת ל מ ו ד . . ה ו א ע י ק ר : קידושין מ, ב. הלכות ת"ת לאדמו"ר
הזקן פ"ב ס"ט. — להעיר מהקדמות אדמו"ר האמצעי לשו"ע אה"י.

המצות הנה נעשית לו סם מות ומוריד ומשפיל את התו' כנ"ל ונותן תוקף בקליפות וסט"א שיכולות לינק מהמקיף, והב' כאשר בעבודתו ממשיך את האחורים וחיצוני' דאריך שלא דרך הפנימי' דחכ' ומדות אז יכולות גם הקליפות לקבל יניקה, דהנה זה מה שהקליפות מקבלות מהמקיף הוא ע"י ההגבהה שמגביהות עצמן לקבל מהמקיף כמ"ש אם תגביה כנשר וגו' אבל כאשר האחורים דא"א נמשך שלא דרך הפנימי' דחכ' ומדות אז הנה הקליפו' וסט"א יכולות לקבל יניקה מהמקיף שלא ע"י הגבהה שע"ז נעשה בהם הגבהה, א געהויבענקייט, וטעם הדבר הוא לפי שהאור הוא ממדרי' גבוה לכן נעשה בהם ההגבהה ע"ז, וכמו שאנו רואים במוחש בטבעי בנ"א דאלו שהם אנשים ישרים הנה הקירוב של חכמים ובעלי מדע פועל בהם ביטול ומשמעת והרצון להתקרב יותר ולתקן את חסרונותיהם, ואנשים הלקויים בגאווה וגסות הרוח או החצופים בטבעם הנה כל קירוב וקירוב של חכמים פועל עליהם שמתגאים ומגביהים עצמן בגאווה של רעות רוח או בחציפות גדולה יותר וכן הוא בקדושה ולהבדיל בקליפות וסט"א, דבקדושה כשנמשך ממקום גבוה יותר ה"ז פועל הביטול יותר וכמ"ש קטנתי מכל החסדים דוקא דכלא קמי' כל"ח דכל שיותר קמי' יותר כלא כמ"ש באגה"ק ע"פ זה, משא"כ בסט"א כשיונקים ממדרי' גבוה נעשה בהם הגבהה יותר, וזהו מה שפרעה הי' יונק מאחורים דא"א לפי שנמשך שלא ע"י הפנימי ומוזה נעשה ההגבהה שלו שאמר אני ואפסי עוד, לי יאורי ואני עשיתיני, והגורם לזה הוא משום כי פנו אלי עורף, שאם היתה העבודה בבחי' פנימי' הי' נמשך המקיף דרך הפנימי, וממילא לא היתה להם יניקה מהמשכת המקיף, אבל כשפנו אלי עורף אזי יכולים לינק מהמשכת המקיף, וחטא גסות הרוח וגאווה מוסיף כח בקליפות וסט"א להגביה עצמה לקבל מהמקיף העליון, והיינו דגם כשנמשך המקיף ע"י הפנימי שאז א"א לפרעה לינק וכמ"ש בכתבי האריז"ל בכוונת עבדים היינו כו' ויוציאנו ה' אלקינו היינו אריא שהלבישו לזרועות דא"א מ"מ ע"י גסה"ר מגביהים את הקלי' שיונקות מבחי' חיצוני' המקיף כמו שהוא למע' מהפנימי, ומוזה מובן חומר ענין הגסות שגם כשמקיים תומ"צ בבחי' פנימי' מ"מ ע"י גסה"ר גורמים יניקת החיצונים מחיצוני' המקיף העליון כמו שהוא למעלה מהפנימי, וע"ז הו"ע שס"ה ל"ת שע"ז מרחיקים את הרע שלא יוכל להגביה א"ע.

קיצור. יבאר הכתוב כי פנו אלי עורף ולא פנים, דע"י העבודה בתומ"צ בדרך מצות אנשים מלומדה בקרירות וביראה על צד ההרגל הנה לא זו בלבד שאינו מזכך את המדות ואינו דוחה את הרע אלא עוד מוסיף יניקה לחיצונים, יניקת החיצונים (א) ע"י עבירות, (ב) המשכת חיצוני' המקיף שלא דרך הפנימיות (ג) גאווה, קדושה ביטול וענוה, קליפות חוצפא וגסות.

א מ ת ג ב י ה : עובדי א, ד.

ק ס נ ת י מ כ ל : בראשית לב, יא.

ש א מ ר א נ י . . . ל י י א ו ר י : צפני ב, סו (ע"ד נווה. וראה תניא ספכיב).

יחזקאל כט, ג.

יב.

והנה בכדי להכרית את יניקת החיצונים משני האופנים דריבוי צמצומים ומלהגביה עצמם לקבל מהמקיף העליון הנה לזה צריכים חרב של שתי פיות, והוא מ"ש רוממות א"ל בגרונם וחרב פפיות בידם שע"י רוממות א"ל בגרונם ע"י נעשה חרב של שתי פיות, והענין הוא דהנה בגרון יש ג' אברים והם קנה ושט ורידין, והנה הגרון והצואר בגוף האדם הוא מקום צר המחבר את הראש והגוף וענינם ברוחני' הנה הגרון הוא מקום מיצר וזהו מצרים מיצר מי, דהנה כתיב (ישעי' מ', כ"ו) שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה, דמי הוא בינה ואלה הן המדות ומי ברא אלה דגילוי המדות הוא ע"י בינה דכאשר מתבונן באיזה השגה הרי נולד בו מדה המתאימה להשגה ההיא אמנם כ"ו הוא כאשר ההשגה דבינה באה אל הלב להוליד את המדה המתאמת להשגה ההיא, והליכת ההשגה מן המוח אל הלב הוא דרך מיצר הגרון דזהו מצרים מיצר מי, ובמיצר הגרון ברוחניות יש ג' שרי פרעה, שר המשקים שר האופים ושר הטבחים, וענין מצרים והג' שרים הנה כמו שישנם בלע"ז ישנם גם בקדושה והנה שר המשקים זהו הקנה, כי בקנה יש גידי המוח שממנו נמשך לחלוחית המוח ללב ולריאה וכמשארז"ל (חולין דמ"ה ע"ב) תלתא קני הוו, חד פריש לליבא וחד פריש לכבדא וחד פריש לריאה, ולכן נק' שר המשקים לפי ששואב את הלחלוחית של המוח ומביאה ללב ולריאה, והנה כמו שהמים מצמיחים כל מיני תענוג כך ע"י הקנה נמשך התענוג באלקו' מבחי' רוממות א"ל, והיינו כשמתבונן בהפלאות ורוממות אוא"ס איך שאוא"ס מופלא ומרומם מגדר עולמות שגם העולמות היותר עליונים אינם בערך הא"ס כלל דלכן אני ה' לא שניתי שלא יש שום שינוי כלל מקודם שנבה"ע לאחר שנבה"ע משום שאינו בערך כלל וכשמתבונן בזה באריכות ההתבוננות הרי מאיר האור במוחו ומתענג מאד על הפלאות ורוממות הא"ס, וההתבוננות הזאת ע"י הקנה נמשכת ללב ג"כ כי העיקר הוא ששורגש בלבו דוקא וכמ"ש נודע בשערים בעלה ואיתא בווהר כחו"ח לפום שיעורא דילי' לפום מאי דמשער בלבי' וכתוב וידעת היום והשבות אל לבבך דוקא מפני שהלב הוא עיקר הפנימי', והיינו שהלב ירגיש ג"כ ענין הפלאות רוממות וגדולת הא"ס, ועי"ז בא לאה' דעיקרה היא בתענוגים היינו שמתענג מאד על אלקו' ונמשך בדבקות עצומה לדבקה בו ית' וכמו זכור אב נמשך אחריו כמים וכמו טבע המים לדבק כמרי"כ ע"י התענוג שמתענג על אלקות ה"ה מתעורר באה' עצומה לדבקה בו, ועי"ז מכרית את היניקה שיונקים ממקום גבוה כי התענוג הוא מדרי' שלמעלה מסדר השתל' וגם ההתבוננות הנ"ל היא מבחי' האוא"ס כמו שהוא מופלא ומרומם מעולמות ונמשך בבחי' מוח ולב שז"ע הקנה בחי' קנה חכמה קנה בינה התחלה מאיר גילוי התענוג בהתבוננות במוחו ואח"כ ע"י הקנה נמשך התענוג בלב שנרגש גם שם עד שהלב מתפעל באהבה שעיקרה בתענוגים, הנה עי"ז גורם למע' ג"כ שיומשך בחי' אוא"ס שלמע' מהשתל' בבחי' חכמה ומדות העליונות ואז אינם יכולים הקליפות לקבל דדוקא מהמקיף יכולים לקבל משום דשם כחשיבא

והנה הגרון : ראה בכ"ו לית להאריז"ל ס' וישב. ת"א וארא נת, ב.
 וכמ"ש ש נודע... בזוהר... וכת"ב וידעת : משלי לא, כג.
 וחי' קג, ב. דברים ה, לט.

כאורה אבל כשנמשך המקיף בבחי' פנימי הרי צ"ל ביטול דוקא והקלי' שהן יש אינן יכולות לקבל משם, וגם כי האה' הנ"ל היא מקור הרמ"ח מ"ע וכמ"ש בס"ב פ"ד כי המקיימן באמת הוא האוהב את שם הוי' וחפץ לדבקה בו באמת, וע"י מ"ע נמשך בחי' המקיף בפנימי וממילא אין החיצונים יכולים לקבל, ושר הטבחים הן ורידין והנה בגוף האדם הורידין הם כלים וצנורות שבהם נמשך הדם מהלב ועולה למוח שבראש וכן נמשך לכל האברים, וענינו בעבודה רוחני' הוא רתיחת הדמים דקדושה שהוא האה' כרשפי אש, כי קנה הוא אה' הנמשכת כמים היינו אהבה שעיקרה בתענוגים ושר הטבחים הוא האה' שעיקרה ברשפי אש וע"י האש דקדושה ע"י אש אוכלה אש שאוכלת את האש דלעו"ז היינו התאוות זרות וזהו שתרגם שר הטבחים רב קטוליא והיינו ששורף ומכלה את התאוות ורצונות זרות וע"י מכרית היניקה מאופן הא' שהוא ע"י ריבוי הצמצומים, לפי שריבוי הצמצומים נמשך מבחי' רוח הבהמה היורדת למטה שמשפיל א"ע בתאוות גשמי' אבל ע"י שר הטבחים ששורף ומכלה את כל התאוות ורצונות זרות ממילא לא יוכלו לקבל יניקה מזה, ועוד זאת הנה ע"י האהבה ברשפי אש ה"ה סור מרע, להיות כי אה' ברשפי אש שורפת את התאוות זרות ומכלה אותן והיינו דלבד זאת שיש יתרון באה' דרשפי אש על האה' הנמשכת כמים בגוף ועצם מדריגתן הנה יש יתרון באה' דרשפי אש על האה' כמים גם בענין פעולתה מה שהיא שורפת ומכלה את התאוות זרות, והנה אה' כמים הרי עיקרה בתענוגים והתענוג עושה התרחבות בכל דבר בטבע, וטבע ההתרחבות הוא לתת מקום גם להפכי וע"ד חכם גדול שיכול לשמוע גם דיעה מתנגדת לדעתו משא"כ האה' דרשפי אש שלא זו בלבד שאינה נותנת מקום לדבר ההפכי אלא עוד זאת הנה היא שורפת ומכלה את התאוות זרות דזהו אמיתת ענין הסור מרע, ונקודת הענין הוא דבאה' הנמשכת כמים הנה יסוד העבודה הוא בהתפשטות והתרחבות והיינו דכל ענין עבודת האה' הוא להרבות ולפרסם וע"ד אהבתו של אאע"ה שהיא אוהב את השי"ת היתה עבודתו לפרסם אלקותו ית' בעולם כמ"ש ויקרא שם בשם שהקריא שמו של הקב"ה בפי כל עובר ושב הרי בתוכן ענין עבודת אהבה זו בעיקרה הוא התפשטות והתרחבות לקרב לכל ולהכירן את מי שאמר והי' העולם ולהסביר להם אחדות הוי' ואשר הוא ית' הוא המנהיג האמיתי והיחידי לעולם ומלואו, ונק' אהבה זו בשם מים להיות טבע המים להתפשט בהתרחבות גדולה, והנה האה' שאהב יצחק את הקב"ה היא אה' כרשפי אש דענינה הכיווץ והכליון דזהו אחד מן הטעמים מה שיצחק רצה לברך את עשו אשר ע"י ברכתו ישרוף ויכלה את הרע והלא טוב שבו ולכן הנה עבודתו של יצחק היתה בחפירת בארות דעיקר עבודה זו היא בהסרת המונעים ומעכבים את גילוי המים שבגידי העפר, וזהו ענין סור מרע שהוא עומד תמיד בשאיפה לעלות בעילוי אחר עילוי להיותו חושב תמיד את המדרי' הקודמת כעין רע לגבי למע' הימנה, וזהו מה שהאהבה דרשפי אש דוקא מביאה להיות סור מרע.

כ ר ש פ י א ש . . ה נ מ ש כ ת כ מ י ם : ביאור בפרטיות ראה קונטרס עה"ח
 ס"ב וטס"ז. קונטרס העבודה פ"ד. שיחות שמח"ת דשנת תרס"ח ותרע"ו.
 ו י ק ר א . . ש ה ק ר י א : בראשית כא, לג. סוטה י, ב.

קיצור. יבאר דהגרון הוא מקום צר המחבר הראש עם הגוף ושם הקנה ושט ורידין וענינם בעבודה דההשגה דבינה עוברת דרך הגרון להוליד את המדות שבלב, הקנה ממשיך לחלוחית המוח והורידין צינורי הדם וענינם ברוחניות הקנה שר המשקים האה' כמים דעיקרה תענוג, והורידין אה' דרשפי אש דעיקרה לכלות את התאוות זרות ויסביר את יהרונה על האה' כמים.

יג.

והנה עיקר ענין הפרדת הרע והרחקתו מעל גבול הקדושה הוא ע"י ל"ת דבכל דבר ודבר הנה הל"ת הוא מפריד את הרע ומרחיקו מעל גבול הקדושה וכמו במצות שבת עד"מ הנה העשה היא המשכת אור הקדושה בכל הענין והל"ת היא אחיות הרע שיכול להיות בדבר ההוא להפרידו ולהרחיקו וכן הוא בכל דבר וענין דהעשה היא המשכת גילוי אור האלקי שנמשך ע"י קיום המצוה או ההנהגה טובה והל"ת מפריד את הרע, והאה' ברשפי אש שורפת ומכלה את המקום שהרע הי' נאחו בו או שהי' יכול להיות נאחו בו ומנקה ומטהרו, ובכללות הענין הנה שתי העבודות דשר המשקים ושר הטבחים הן כעין תוכן ענין מ"ע ומל"ת אלא שהן במדרג' רוחני' דמ"ע ומל"ת הן ברובן במצות מעשיות ועבודות האה' הנמשכת כמים וברשפי אש עם היות דאמיתת ענינם הוא בפועל באה' בתענוגים ובהתלהבות דרשפי אש אבל עם כ"ז פועלות ממש כמו קיום המצות מעשיות בעשייתן ובמניעת עשייתן והצד השוה שבהם דשניהם שר המשקים ושר הטבחים בקדושה הם בחי' הביטול היפך ההתנשאות וזגסות, וממילא אין בהן בהקלי' וסט"א שום תוס' כח להגביה עצמן ולהתנשאות לקבל ממקום גבוה, ושר האופים הוא כמ"ש ואפו עשר נשים לחמכם בתנור אחד, לחם הוא התורה כמ"ש לכו לחמו בלחמי, וצ"ל נאפה בתנור אחד היינו בבחי' חמימות האה' הבאה מהתבוננות של אחד יחידו של עולם והיינו דבכדי שיהי' לימוד התו' כדבעי למהוי זהו ע"י הקדמת העבודה בתפלה דוקא, ובד"כ ענין שר האופים הו"ע הדיבור, כי שר האופים הוא הושט שהוא הממוצע בין קנה לורידין וכולל שניהם, כי הורידין הן כלי הדם והדם נעשה מהמאכל שעובר דרך הושט, וכן המים ג"כ באים דרך הושט והו"ע הדבור שכלול ממים ואש ונמשך מן המוח והלב, דהדבור משרת המוח והלב, והו"ע האמורי, דאמורי הוא לשון אמירה ודבור ויש אמורי דלעו"ז והוא הדבור דלעו"ז, דהדבור הוא עיקר הקלי' וכמא' סימן לשטות מלין, וכידוע דהדבור דלעו"ז גרוע במאד ונוגע בפנימי' הנפש, ל"מ דבורים האסורים, אלא אפילו דברים בטלים נוגע ג"כ הרבה, וכידוע דריבוי המח"ז והרהורים רעים באים מריבוי דברים בטלים, והו"ע שר האופים דלעו"ז וטעם הדבר שנק' שר האופים לפי שבדבור נעשה ההתפעלות והרשפי אש יותר וכמו כשמדבר באיזה דבר תאוה וחמדת הלב ה"ה בבחי' רשפי אש יותר מכמו שהיתה המדה במח' לבד, ובקדושה האמורי הוא הדבור דתו' ונק' שר האופים ג"כ מפני שבדבור

ו א ס ו ע ש ר . . ל כ ו ל ח מ ו : ויקרא כו, כו. משלי ט, ה. — ראה לקו"ת

בחוקותי מח, ב.

ו כ מ א ' ס י מ ן : זהר ח"ג קצג, ב.

יש רשפי אש יותר כנראה בחוש כשלומד תורה בדבור הוא בהתלהבות הלב יותר ובחיות יותר, וזהו ואפו וגו' בתנור אחד דאפיית הלחם דתורה הנה צ"ל בתנור דאחד, דהנה הלחם נגבל מקמח ומים ולשין אותו ועושים עיסה ומכניסים בתנור חם שהאש שולט שם בתוקף גדול ואז הוא לחם טוב אשר בכחו להשביע כמ"ש ובבקר תשבעו לחם דעיקר השביעה הוא בלחם ומוסיף כח כמ"ש ולחם לבב אנוש יסעד דכ"ז הוא כאשר הלחם נאפה בטוב היינו בתנור חם ביותר אבל כאשר אין הלחם נאפה בטוב הנה לא זו בלבד שאינו משביע ואינו מוסיף כח אלא עוד מקלקל ומחליש שגורם כמה חלאים רעים, והדוגמא מזה יובן בלחמה של תורה שצ"ל נאפה בהתנור דאחד שידע אשר בכל סוגיא וענין שהוא לומד הרי עיקרה הוא בפנימי' התו' שלומדים במתיבתא דרקיע ומה שלומדים למטה הוא רק גליא דתורה שהיא חיצונית לבד אבל הוא בחיצוניות של הפנימי' דאורייתא וקוב"ה כולא חד, ואז הנה אור התורה מאיר לו במוחו ולבו הן בהבנתה והשגתה הן בקיום המצות, אבל הלימוד בתו' באופן אחר הוא כדוגמת הלחם שנאפה בתנור קר שגורם כמה מחלות ומוסיף יניקה בקליפו' סט"א וזהו רוממות א"ל בגרונם וחרב פפיות בידם שע"י בחי' רוממות א"ל בגרונם בג' אופני עבודה דהג' שרים, משקים טבחים ואופים, ה"ז נעטה חרב פפיות להכרית את יניקת החיצונים מב' אופני היניקה שלהם, ובד"כ הוא העבודה דק"ש בכ' עניני התבוננות דהוי' אחד וברוך שם, והיינו דמההתבוננות דהוי' אלקינו ה' אחד בא לבחי' אה' בתענוגים, כי התענוג עיקרו מדבר שלמעלה מהשגה, והיינו בהתבוננות דהוי' אחד איך שאוא"ס יחיד ומיוחד גם מצד העולמות שנתהוו, דהענין בעצם הוא למעלה מהשגה, וההשגה בזה הוא רק שמשיג שגם כמו שנתהוו ריבוי עולמות וריבוי נכראים מ"מ הכל הוא בבחי' אחדות פשוטה בבחי' יחוד ממש, והיינו רק שמשיג שהדבר כן הוא אבל איכות הענין הוא למע' מהשגה, ולזאת עי"ז בא לבחי' אה' בתענוגים והיינו מבחי' גילוי האור שלמעלה מבחי' השגה בעצם, ומההתבוננות דבשכמליו שהוא הזיו והארה שמחי' ומהווה עולמות דהיינו בבחי' ממכ"ע דבזה שייך השגה עי"ז בא לבחי' אהבה ברשפי אש, וכידוע דאהבה בתענוגים היא בבחי' חכמה ואהבה ברשפי אש בבינה, ועי"ז נעטה בחי' חרב פפיות להכרית את יניקת החיצונים בב' אופנים הנ"ל שלא ינקו מן הקדושה וזהו ג"כ מה ששם הוי' הוא חרב דאם תגביה כנשר משם אורידך נאום הוי', דכשנמשך האור בשם הוי' אז אינם יכולים לקבל מהמקיף מאחר שנמשך בשם הוי' שהוא בחי' פנימי', וגם מריבוי הצמצומים אינם יכולים לינק להיות דשם הוי' הוא בחי' גילוי, וזהו מ"ש בזהר דהשתי ההי"ן הן שתי פיות, דה' עילאה הוא בחי' פה העליון והיינו כשמאיר האור בבחי' בינה, ובינה היא אם הבנים ונמשך האור לז"א ג"כ ועי"ז נכרת יניקתם מהמקיף, והי' תתאה הוא בחי' מל' וכשמאיר האור במל' אינם יכולים לינק מריבוי הצמצומים ג"כ.

קיצור. יבאר דל"ת מפריד את הרע ומרחיקו מעל גבול הקדושה, שר האופים בעבודה לימוד התו' בהקדמת העבודה דתפלה, הלחם שנאפה בתנור חם משביע ומחזק, ובתנור קר מזיק וגורם חולאים, פנימי' התו' נאפה בתנור דאחד

המאור שבה מאיר לו בהשגה ובקיום המצות והנאפה בתנור קר מתליש וגורם תחלואים רבים חרב של שתי פיות העבודה דק"ש בהתבוננות בהוי' אחד ובשכמל"ו.

יד.

והנה שני סוגי האהבה, אהבה הנמשכת כמים והאהבה ברשפי אש שניהם באים בעבודה דוקא, אמנם כשם דשני סוגי האהבות חלוקים בענינם כן המה חלוקים גם באופני העבודות המביאים את האהבות היינו הבירורים, דהנה בהשלשה דברים שמאריכין ימיו של אדם ארז"ל (ברכות דנ"ה ע"א) והמאריך על שלחנו דילמא אתי עניא ויהיב לי' דכתיב (יחזקאל מ"א) המזבח עץ שלש אמות גבוה, וכתיב (שם) וידבר אלי זה השלחן אשר לפני ה' פתח במזבח וסיים בשלחן ר' יוחנן ור' אלעזר דאמרי תרווייהו כל זמן שבהמק"ד קיים מזבח מכפר על ישראל, ועכשו שלחנו של אדם מכפר עליו, והנה מזבח ושלחן הם שני אופני בירורים דחו"ב, דמזבח הוא הבירור דחכמה ושלחן הבירור דבינה, דענין השלחן הוא שע"י שמתברר המאכל נעשה ממנו דם ועי"ז מתוסף כח בתפלה ותורה, והנה דם הוא גבורות וענינו בעבודה התלהבות כרשפי אש, דההתלהבות באה ע"י ההשגה באלקות, דלמע' מהשגה לא יש התלהבות והתפעלות כ"א דבקות, וסבת ההתלהבות היא ע"י ההשגה, וזהו בינה ליבא התפעלות רשפי אש שבלב, וזהו ג"כ דבינה היא שמחה אם הבנים שמחה דענין השמחה היא ג"כ בהתגלות ובהתפעלות כמו שהאדם מטפח ומרקד ע"י השמחה משא"כ בעונג שאינו בהתגלות ובהתפעלות, וכ"ז מפני שבינה היא יש עדיין לכן יש בזה הגבורות בהתלהבות והתפעלות, וזהו הבירור דשלחנו של אדם, אמנם הבירור דמזבח הוא הבירור דחכ' והו"ע התפלה; דהנה איתא בזהר פ' תרומה מה שהשכור אסור להתפלל ומותר בברהמ"ן, מ"שום דתפלה היא באתר דלית תמן אכילה ושתי', דהנה ענין השכור הוא הגבו' ולכן בברהמ"ן מותר שהו"ע אכו"ש התלהבות הגבו', אבל בתפלה שהיא באתר דלית בי' אכו"ש והו"ע צלותא בחשאי בבחי' ביטול בתכלית לכן שכור אסור בתפלה, וזהו מ"ש גבי חנה עד מתי תשתכרין הסירי את יינך מעליך, דהנה חנה בגימט' ס"ג בינה ואלקנה הוא קנה חכמה, וזהו שאמר לה עלי הכהן דבכדי לקבל מבחי' החכמה צ"ל הסירי את יינך להיות ביטול בתכלית, והשיבה לו אשה קשת רוח כו' ויין ושכר לא שתיתי, וכתיב וחנה היא מדברת על לבה למע' מבחי' בינה לבא וזהו הבירור דחכ' דבזה לא יש אחיזה כלל, דבהבירור דבינה יכול להיות אחיזה עדין אבל בהבירור דחכ' אין שם אחיזה ויניקה כלל והוא שם מ"ה המברר, וזהו ג"כ ענין יוסף והשבטים, דהנה כתיב והנה אנחנו מאלמים אלומים בתוך השדה שהו"ע הבירור אסיפת וקיבוץ הניצוצות, והי' הבירור דשבטים בדרך מלמטלמ"ע שהוא הבירור דשם ב"ן, והנה קמה

א י ת א ב ז ה ר : ח"ב קנג. ב. ראה בכ"ז סיודר שער ברהמ"ז ד"ה להבין כו' ואלה מדות.

ע ד מ ת י . . . ד ה נ ה ח נ ה . . . ו א ל ק נ ה : ש"א א. יד. ל"ת להאריז"ל שם. קהלת יעקב מע' אלקנה.

ו ה נ ה א נ ח נ ו : בראשית לו, ז. — ראה בכ"ז תו"א וישב כת, א ואילך.

אלומתי וגם נצבה דהיינו שהבירור דיוסף הי' במדרי' גבוה ונעלה יותר דהיינו הבירור דשם מ"ה מלמעלמ"ט, והנה תסבינה אלומותיכם ותשתחווין לאלומתי היינו מה שמתבררים בירור שני ע"י שם מ"ה, וענין ותשתחווין הו"ע העלאת מ"ן דשם ב"ן בכדי שיהי' המשכת מ"ד דשם מ"ה שצ"ל העלאה תחלה, וזהו ויגש אליו יהודה שהי' עיקר השבטים וההגשה היא העלי' בכדי להמשיך בחי' שם מ"ה להיות בירור שני, וזהו אין הגשה אלא לשלום, דהנה ידוע דהבירור דשם מ"ה הוא בדרך מנוחה ועז"נ ונתתי שלום בארץ דהיינו הבירור דמלמעלמ"ט שהוא בדרך שלום ומנוחה, וזהו אין הגשה אלא לשלום דתכלית הכוונה בהגשה זאת היא להיות גילוי שם מ"ה שיהי' הבירור בדרך שלום ומנוחה.

קיצור. יבאר דהשני סוגים דאהבה כמים ואהבה כרשפי אש חלוקים באופני הבירורים, מזבח הבירור דחכ' ושלחן הבירור דבינה, השגה גורמת התלהבות למעלה מהשגה דבקות, בירור השבטים מלמטה למעלה בשם ב"ן ויוסף הבירור בדרך מלמעלמ"ט דשם מ"ה וההגשה של יהודה ליוסף העלי' להמשיך בירור שני דשם מ"ה בדרך מנוחה ושלום.

בס"ד, ש"פ ויחי, תש"ד

ואנ"י נתתי לך שכם אחד על אחיך אשר לקחתי מיד האמורי בחרבי ובקשתי, ותרגום ואנא יהבית לך חולק חד יתיר על אחיך די נסיבת מידא דאמוראא בצלותי ובבעותי, והיינו דיעקב מודיע ליוסף אשר נותן לו חלק אחד יותר ממה שנותן לשאר השבטים אחיו, ומבאר לו כי אותו החלק המיוחד לו ביתרון על שאר אחיו הוא אשר לקח מיד האמורי, וגם מודיעו באיזה אמצעים לקח את החלק ההוא מן האמורי, והוא בצלותי ובבעותי, ורש"י ז"ל פי' בחרבי ובקשתי היא חכמתו ותפלתו, וצ"ל מפני מה קורא אותו החלק היתרון שנותן ליוסף בשם שכם והו"ל לקרותו בשם הרגיל חלק ומפני מה דוקא בחלק זה מודיע ממי לקחו, דמה שמנחיל לשאר בניו אינו מודיע ממי לקח ובאיזה אמצעים לקח ורק בחלק זה המיוחד שנותן ליוסף הוא מודיע ממי לקחו ובאיזה אמצעים לקחו, ועוד צ"ל מה בא רש"י ז"ל לחדש על פי' התרגום בחרבי ובקשתי בצלותי ובבעותי הוא חכמתו ותפלתו, ועוד צ"ל מהו אומרו שכם אחד דלכאורה הי' מספיק שיאמר שכם על אחיך כלומר חלק נוסף על אחיו ומה בא לרבות באמרו אחד דא"א לומר שמורה על גודל הכמות דא"כ הי' צריך להודיע תחלה כמות חלקו של כל אחד ואחד מהשבטים ואח"כ יאמר חלק אחד והי' ברור אשר כוונתו על הכמות בלבד אבל כשאינו מפרט הכמות של חלק שאר השבטים הנה מובן דאמרו שכם אחד אין הכוונה על הכמות בלבד וצ"ל מה כוונתו בתיבת אחד, וממוצא דבר אנו יודעים